

**KESAN PELAKSANAAN TAMAN KEKAL
PENGELUARAN MAKANAN TAWAU TERHADAP
PENGETAHUAN, SIKAP, AMALAN DAN
PENDAPATAN PARA PESERTA**

MASNI BINTI MUSTAMIN

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**FAKULTI PERTANIAN LESTARI
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2020**

**KESAN PELAKSANAAN TAMAN KEKAL
PENGELUARAN MAKANAN TAWAU TERHADAP
PENGETAHUAN, SIKAP, AMALAN DAN
PENDAPATAN PARA PESERTA**

MASNI BINTI MUSTAMIN

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
SEBAHAGIAN SYARAT PENGIJAZAHAN
SARJANA SAINS PERTANIAN**

**FAKULTI PERTANIAN LESTARI
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2020**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN TESIS

JUDUL : _____

IJAZAH : _____

SAYA : _____ SESI PENGAJIAN : _____

(HURUF BESAR)

Mengaku membenarkan tesis *(LPSM/Sarjana/Doktor Falsafah) ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT (Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD (Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh:

(TANDATANGAN PENULIS)

(TANDATANGAN PUSTAKAWAN)

Alamat Tetap: _____

(NAMA PENYELIA)

TARIKH: _____

TARIKH: _____

Catatan:

*Potong yang tidak berkenaan.

*Jika tesis ini SULIT dan TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT dan TERHAD.

*Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana Secara Penyelidikan atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan Laporan Projek Sarjana Muda (LPSM).

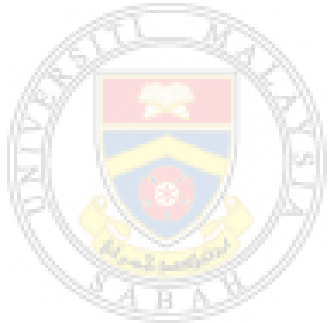
PENAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satu saya telah jelaskan sumbernya.

11 SEPTEMBER 2020

MASNI BINTI MUSTAMIN

MR1421020T

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

NAMA : **MASNI BINTI MUSTAMIN**
NO MATRIK : **MR1421020T**
TAJUK : **KESAN PELAKSANAAN
TAMAN KEKAL PENGELUARAN MAKANAN
TAWAU TERHADAP PENGETAHUAN, SIKAP,
AMALAN DAN PENDAPATAN PARA PESERTA**
IJAZAH : **SARJANA SAINS PERTANIAN
(PENGELUARAN TANAMAN)**
TARIKH VIVA : **28 JULAI 2020**

DISAHKAN OLEH;

1. Pengerusi JK Penyeliaan

Dr. Abdul Rahim Awang

Tandatangan

2. Ahli Jawatankuasa

Dr. Assis Kamu

3. Ahli Jawatankuasa

Pn. Dk. Norhajjah Ak. Mohiddin

PENGHARGAAN

Syukur terhadap Allah tuhan sekalian alam atas rahmat yang dicurahkan kepada hambanya yang kerdil ini. Berserah kepadanya atas segala yang dikehendaki kepada isi alam seluruhnya. Selawat dan salam kepada junjungan besar nabi MUhammad dan para sahabat serta para tabiin.

Saya tuntunkan ucapan Alhamdulillah kepada Allah atas nikmat yang diberikan. Tanpa keredhaannya tidak mungkin saya menyiapkan tesis ini. Penghargaan ini juga saya tujukan kepada suami, kedua ibu bapa, ibu mertua, anak-anak tercinta kerana sentiasa memberi sokongan dari segenap segi rohani.

Tidak lupa kepada para penyelia saya, Dr. Abdul Rahim Awang kerana sudi memberi tunjuk ajar tanpa jemu. Dr. Assis Kamu yang sentiasa berkongsi ilmu, maklumat dan segala bentuk bantuan yang saya perlukan khususnya dalam menyiapkan tesis ini.

Saya juga ingin mendedikasikan ucapan penghargaan kepada pihak Jabatan Pertanian Sabah kerana memberi kebenaran kepada saya untuk menjalankan kajian berkenaan projek Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) Tawau. Terima kasih ini juga ditujukan secara khusus kepada kakitangan Jabatan Pertanian Tawau diketuai Pn. Maisalmah Awang Kirah, En. Mohamad Abidin Kassim, Tn. Hj. Jupri Demabela, En. Pindah Runggam, En. Fazildad Awang dan En. Peter Gosibin yang telah memberikan kerjasama begitu jitu. Tidak lupa juga kepada kakitangan Pejabat Pertanian Lahad Datu yang membantu dan juga kepada seluruh responden.

Akhir kalam, saya ingin menyampaikan sekalung terima kasih kepada sesiapa sahaja yang terlibat secara langsung dan tidak langsung. Semoga kita sentiasa hidup dibawah lindungan Yang Maha Esa.

Masni binti Mustamin

11 SEPTEMBER 2020

ABSTRAK

Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) Tawau mula dilaksanakan pada tahun 2008 dengan peruntukan kewangan oleh Kerajaan Persekutuan dan kawasan tapak diberikan oleh Kerajaan Negeri Sabah. Keluasan tapak ialah 92.3 hektar dan dibahagi kepada 59 lot serta ditanam dengan pelbagai jenis projek tanaman makanan. Tujuan utama kajian ini adalah untuk mengkaji kesan pelaksanaan TKPM Tawau terhadap pengetahuan, sikap, amalan dan pendapatan para peserta. Objektif khusus adalah i) mengenalpasti latar belakang demografi dan sosioekonomi peserta; ii) mengenalpasti tahap pengetahuan, sikap dan amalan (PSA) berdasarkan latar belakang demografi dan sosioekonomi peserta; iii) mengenalpasti hubungan antara perubahan tahap pengetahuan, sikap dan amalan (PSA) dengan latar belakang demografi dan sosioekonomi peserta; iv) mengenalpasti hubungan antara perubahan pendapatan dengan latar belakang demografi dan sosioekonomi peserta; dan v) mengenalpasti faktor penting yang menyumbang kepada perubahan pendapatan selepas menyertai projek TKPM. Kajian ini menggunakan data primer dan sekunder. Data primer diperoleh melalui proses temuduga para responden, manakala data sekunder diperoleh dari rekod dan laporan Jabatan Pertanian. Melalui ujian khi kuasa dua, didapati terdapat hubungan yang signifikan terhadap perubahan sikap dan amalan terhadap pengalaman pertanian responden. Didapati juga terdapat hubungan yang signifikan antara perubahan pendapatan dengan tempoh penyertaan. Seterusnya dengan menggunakan analisis regresi logistik binari mendapati bahawa peserta yang telah genap lapan tahun menyertai TKPM mempunyai 81 kali peluang lebih tinggi untuk mendapat peningkatan pendapatan. Kesimpulannya, terdapat beberapa faktor yang memberi kesan terhadap pelaksanaan TKPM Tawau dimana tahap PSA peserta dilihat masih lagi terhad. Hasil kajian ini boleh dijadikan sebagai satu sumber rujukan dalam usaha untuk meningkatkan lagi keupayaan projek ini dan juga projek-projek serupa yang lain jika dilaksanakan di negeri ini pada masa akan datang.

Kata kunci : pengetahuan, sikap, amalan, pendapatan, Taman Kekal Pengeluaran Makanan

ABSTRACT

EFFECT OF IMPLEMENTATION OF TAWAU PERMANENT FOOD PRODUCTION PARK TOWARDS KNOWLEDGE, ATTITUDE, PRACTICE AND INCOME TO PARTICIPANTS

The Tawau Permanent Food Production Park (TKPM) was started in 2008 with financial provision from the Malaysian Federal Government. The project site was allocated by the Sabah State Government. Total area of the project was 92.3 hectares and divided into 59 lots, planted with various food crops. The main purpose of the study was to look into the effect of implementation of Tawau TKPM towards knowledge, attitude, practice and income to participants. The specific objectives were i) to identify the demographic and socio-economic background of the participants; ii) to identify the level of knowledge, attitude and practice (KAP) according to the demographic and socio-economic background of the participants; iii) to identify the relationships between changes of knowledge, attitude and practice (KAP) with the demographic and socio-economic background of the participants; iv) to identify the relationships between income changes with the demographic and socioeconomic background the participants; v) to identify important factors contributing to income changes resulting joining the project; vi) to put forward recommendation to how a project like TKPM Tawau can be improved. Data for the study consisted of primary and secondary data. The primary data were obtained through the interview process of the respondents, while secondary data were obtained from records and reports of the Sabah Department of Agriculture. From the chi-square comparison test, it was found that changes on attitude and practice of the participants had significant relationship with their agricultural experience. There was also a significant relationship between the income changes and the duration of participation. Using the binary logistic regression analysis, it was found that participants who had completed eight years joint of TKPM had 81 times higher opportunities to gain income. In conclusion there were several factors affecting of implementation of Tawau TKPM where the KAP level of participants was still limited. The findings of the study can be used as a reference source in an effort to enhance the capabilities of this project as well as other similar projects if to be implemented in the state in the future.

Keywords: knowledge, attitude, practice, income, Permanent Food Production Park

ISI KANDUNGAN

	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI SINGKATAN	xiv
SENARAI SIMBOL DAN UNIT	xv
SENARAI RUMUS	xvi
SENARAI LAMPIRAN	xvii
BAB 1: PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.1.1 Sektor Pertanian di Malaysia	1
1.1.2 Penubuhan Projek TKPM	3
1.1.3 Latar Belakang Demografi Daerah Tawau	5
1.2 Pernyataan Masalah dan Kepentingan Kajian	6
1.3 Objektif Kajian	8
1.4 Persoalan Kajian	9
1.5 Skop Kajian	9
1.6 Definisi Konsep dan Operasional	9
1.6.1 Konsep Kesan	10
1.6.2 Konsep Pengetahuan	12
1.6.3 Konsep Sikap	12
1.6.4 Konsep Amalan	15
1.6.5 Konsep Pendapatan	15
1.7 SALM dan Persijilan MyGAP	16

1.7.1	Usahawan Tani	17
BAB 2: ULASAN KEPUSTAKAAN		
2.1	Pengenalan	19
2.2	Sistem Penyampaian	19
2.2.1	Sejarah Jabatan Pertanian	19
2.2.2	Halatuju Pembangunan Negeri Sabah	20
2.2.3	Dasar Pertanian Negara	21
2.2.4	Industri Pertanian di Malaysia Kini	21
2.3	Pendapatan Petani dan Usahawan Tani di Malaysia	25
2.4	Sistem Penyampaian Pengembangan	27
2.4.1	Sejarah Sistem Pengembangan Pertanian di Sabah	28
2.4.2	Projek TKPM	29
2.4.2.1	Projek TKPM Tawau	32
2.5	Pemindahan Teknologi	35
2.5.1	Kelemahan dan Cabaran Pemindahan Teknologi Masa Kini	40
2.6	Amalan Pertanian Baik	42
2.6.1	Pengeluaran Buah-Buahan dan Sayur-Sayuran	47
2.7	Teori Pengetahuan, Sikap dan Amalan	49
2.7.1	Pengetahuan	49
2.7.2	Sikap	50
2.7.3	Amalan	53
2.8	Hubungan Antara Keberkesanan dalam Aspek Pengetahuan, Sikap dan Amalan Usahawan Tani Dengan Latar Belakang Sosioekonomi	54
2.9	Faktor Mempengaruhi Pengetahuan, Sikap dan Amalan Usahawan Tani	56
2.10	Rumusan	57
BAB 3: METODOLOGI		
3.0	Pengenalan	58
3.1	Reka Bentuk Kajian	58
3.2	Pembolehubah	61
3.2.1	Pembolehubah Bergantung	62

3.2.2	Pembolehubah Tidak Bergantung	62
3.4.3	Pengukuran Pembolehubah	62
3.3	Kaedah Persampelan	65
3.4	Kaedah Pengumpulan Data	67
3.4.1	Pengumpulan Data Primer	68
3.4.2	Pengumpulan Data Sekunder	68
3.5	Pembangunan Instrumen Kajian	69
3.5.1	Pembinaan Instrumen	71
3.5.1.1	Instrumen Pengukuran Pengetahuan (P)	71
3.5.1.2	Instrumen Pengukuran Sikap (S)	72
3.5.1.3	Instrumen Pengukuran Amalan (A)	73
3.5.2	Pengujian Instrumen Melalui Kajian Rintis	74
3.5.2.1	Ujian Kesahihan	75
3.5.3	Penggunaan Instrumen Untuk Pengumpulan Data	75
3.6	Kaedah Analisis Data	76
3.6.1	Ujian Parametrik	77
3.6.1.1	Analisis Regresi Logistik Binari	78
3.6.2	Ujian Bukan Parametrik	80
3.6.2.1	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson	81
BAB 4: KEPUTUSAN		
4.0	Pengenalan	82
4.1	Objektif 1: Mengenalpasti Latar Belakang Demografi Dan Sosioekonomi Peserta	82
4.1.1	Dapatan Tentang Latar Belakang Demografi Peserta Projek TKPM Tawau	82
4.1.1.2	Latar Belakang Pertanian Responden	88
4.1.1.3	Latar Belakang Aktiviti Pertanian responden	92
4.1.1.4	Latar Belakang Penglibatan Kursus Perbezaan serta Subsidi Sebelum Semasa Menyertai TKPM	93
4.1.1.5	Pendapatan Responden Sebelum dan Semasa Menyertai TKPM	95

4.2	Objektif 2: Mengenalpasti Tahap Pengetahuan, Sikap Dan Amalan (PSA) Berdasarkan Latar Belakang Demografi Dan Sosioekonomi Peserta	99
4.2.1	Dapatan Tentang Tahap PSA Para Peserta Sebelum dan Semasa Menyertai Projek	99
4.3	Objektif 3: Mengenalpasti Hubungan antara Perubahan Tahap Pengetahuan, Sikap Dan Amalan (PSA) dengan Latar Belakang Demografi Dan Sosioekonomi Peserta	106
4.3.1	Dapatan Tentang Hubungan antara Perubahan Tahap Pengetahuan, Sikap Dan Amalan (PSA) dengan Latar Belakang Demografi dan Sosioekonomi Peserta	106
4.3.1.1	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Umur	107
4.3.1.2	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Tahap Pendidikan	109
4.3.1.3	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Jantina	111
4.3.1.4	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Pendapatan	112
4.3.1.5	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Kategori Pekerjaan	114
4.3.1.6	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Pengalaman	116
4.3.1.7	Perbandingan antara Perubahan PSA dan Tempoh Menyertai	117
4.3.1.8	Perbandingan antara Perubahan Pendapatan dan Latar Belakang	119
4.4	Objektif 4: Mengenalpasti Hubungan antara Perubahan Pendapatan Dengan Latar Belakang Demografi dan Sosioekonomi Peserta	121
4.4.1	Dapatan Tentang Faktor Hubungan antara Perubahan Pendapatan dengan Latar Belakang Demografi Dan Sosioekonomi Peserta	121
4.5	Objektif 5: Mengenalpasti Faktor Penting Yang Menyumbang Kepada Perubahan Pendapatan Selepas Menyertai Projek TKPM	124

4.5.1	Dapatan Tentang Faktor Perubahan Pengetahuan, Sikap dan Amalan	124
BAB 5: PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN		
5.1	Pengenalan	126
5.2	Rumusan Kajian	126
5.3	Dapatan Kajian	127
5.3.1	Perubahan Pengetahuan, Sikap dan Amalan Terhadap Latar Belakang Demografi dan Sosioekonomi	127
5.3.2	Hubungan Antara Perubahan Pendapatan Dengan Latar Belakang Demografi Dan Sosioekonomi	129
5.3.3	Faktor-Faktor Menyumbang Perubahan kepada Pendapatan Sejak Menyertai Projek TKPM	133
5.3.3.1	Demografi	133
5.3.3.2	Perubahan PSA	135
5.4	Status Pensijilan MyGAP	136
5.5	Kesan Pelaksanaan TKPM Terhadap Aktiviti Pengembangan Pertanian	139
5.6	Rekomendasi Kajian	142
5.6.1	Merencanakan Aktiviti Program Pengembangan Melalui Penggunaan Teknologi	142
5.6.2	Pemantaun Berterusan	143
5.6.3	Mempromosikan Amalan Pertanian Baik dan Pensijilan MyGAP	144
5.7	Batasan Kajian	146
5.8	Penutup	147
RUJUKAN		149
LAMPIRAN		

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 2.1:	Pencapaian Kewangan TKPM Tawau semasa RMK-9 34
Jadual 2.2:	Piawaian GAP bagi negara ASEAN 43
Jadual 2.3:	Bilangan penerima sijil SOM & SALM bermula 2002 hingga 2015 48
Jadual 2.4:	Kadar penerapan APB dalam sektor tanaman sayuran di Malaysia 48
Jadual 3.1:	Pembolehubah 61
Jadual 3.2:	Pembolehubah dan jenis soalan 63
Jadual 3.3:	Jenis soalan dalam borang soal selidik 70
Jadual 3.4:	Item-item soal selidik bagi pembolehubah pengetahuan 72
Jadual 3.5:	Item-item soal selidik bagi pembolehubah sikap 73
Jadual 3.6:	Item-item soal selidik bagi pembolehubah amalan 74
Jadual 3.7:	Kod bagi pembolehubah bergantung bagi faktor latar belakang demografi dan sosioekonomi 79
Jadual 4.1:	Latar belakang demografi usahawan tani 83
Jadual 4.2:	Latar belakang pertanian usahawan tani 88
Jadual 4.3:	Latar belakang aktiviti pertanian usahawan tani 92
Jadual 4.4:	Pendapatan sebulan sebelum dan semasa menyertai TKPM 96
Jadual 4.5:	Perubahan pendapatan dan tempoh menyertai TKPM 97
Jadual 4.6:	Sikap responden sebelum menyertai TKPM 100
Jadual 4.7:	Sikap responden semasa menyertai TKPM 102
Jadual 4.8:	Amalan responden sebelum menyertai TKPM 103
Jadual 4.9:	Amalan responden semasa menyertai TKPM 105
Jadual 4.10:	Perubahan pengetahuan, sikap dan amalan (PSA) semasa menyertai TKPM, Tawau 106
Jadual 4.11:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan umur 108

Jadual 4.12:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan tahap pendidikan	109
Jadual 4.13:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan jantina	111
Jadual 4.14:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan pendapatan semasa	113
Jadual 4.15:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan TKPM Sebagai Sumber Pendapatan Utama	114
Jadual 4.16:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan pengalaman	116
Jadual 4.17:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan PSA dan tempoh menyertai TKPM	118
Jadual 4.18:	Ujian Khi Kuasa Dua Pearson antara perubahan pendapatan dan latar belakang	120
Jadual 4.19:	Kod bagi pembolehubah bergantung bagi faktor latar belakang dan sosioekonomi	121
Jadual 4.20:	Kod bagi pembolehubah kategori	122
Jadual 4.21:	Rumusan model	123
Jadual 4.22:	Pembolehubah dalam persamaan bagi latar belakang	123
Jadual 4.23:	Kod bagi pembolehubah bergantung bagi faktor PSA	124
Jadual 4.24:	Kod bagi pembolehubah kategori bagi PSA	125
Jadual 4.25:	Rumusan model regresi logistik	125
Jadual 4.26:	Pembolehubah dalam persamaan bagi perubahan PSA	125
Jadual 5.1:	Jenis tanaman yang diusahakan lot usahawan tani tahun 2010	130
Jadual 5.2:	Kedudukan lot tanaman TKPM Tawau tahun 2017	132
Jadual 5.3:	Jumlah usahawan tani mengikut bilangan lot	133
Jadual 5.4:	Jumlah usahawan tani mengikut status kategori pensijilan MyGAP	136

SENARAI RAJAH

	Halaman	
Rajah 1.1	Pembahagian lot berdasarkan jenis tanaman di TKPM Tawau	4
Rajah 1.2:	Model Tiga Komponen Sikap	14
Rajah 2.1:	Kerangka konseptual hubungan antara kepercayaan, sikap, niat dan tingkahlaku terhadap sesuatu objek	52
Rajah 3.1:	Reka bentuk dalam kajian kes penyelidikan	60
Rajah 3.2:	Tapak Lokasi Kajian di TKPM Tawau terletak di Batu 15, Jalan Apas, Tawau	65
Rajah 3.3:	Tapak lokasi kajian di TKPM tawau sebelum dibangunkan	66
Rajah 4.1:	Taburan responden mengikut jantina	84
Rajah 4.2:	Taburan responden mengikut umur	84
Rajah 4.3:	Taburan responden mengikut tahap pendidikan	85
Rajah 4.4:	Taburan responden mengikut suku kaum	86
Rajah 4.5:	Taburan responden mengikut agama	87
Rajah 4.6:	Taburan responden mengikut status perkahwinan	87
Rajah 4.7:	Taburan responden mengikut pengalaman	89
Rajah 4.8:	Taburan responden mengikut jenis tanaman	90
Rajah 4.9:	Taburan responden mengikut keutamaan TKPM sebagai sumber pendapatan	91
Rajah 4.10:	Taburan responden mengikut sumber pengetahuan	92
Rajah 4.11:	Taburan responden mengikut penglibatan kursus/aktiviti pengembangan	94
Rajah 4.12:	Taburan responden tani mengikut penerimaan subsidi	95
Rajah 4.13:	Taburan pendapatan responden tahun 2017	98
Rajah 4.14:	Taburan pendapatan responden tahun 2016	98
Rajah 4.15:	Taburan pendapatan responden tahun 2015	99
Rajah 5.1:	Taburan lot mengikut jenis tanaman pada tahun 2010	131

SENARAI SINGKATAN

ADB	-	Bank Pembangunan Asia
ADUN	-	Ahli Dewan Undangan Negeri
AFTA	-	<i>ASEAN Free Trade Area</i>
ANOVA	-	<i>Analysis of Varian</i>
APB	-	Amalan Pertanian Baik
DPN	-	Dasar Pertanian Negara
DPNS2	-	Dasar Pertanian Negeri Sabah 2
DPNS3	-	Dasar Pertanian Negeri Sabah 3
ETP	-	Program Transformasi Ekonomi
FAMA	-	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan
FAO	-	<i>The Food and Agriculture Organization of the United Nations</i>
GAP	-	<i>Good Agricultural Practices</i>
GLC	-	<i>Government Link Company</i>
GMP	-	Amalan Pengilangan Baik
HIP	-	<i>High Impact Project</i>
ICT	-	<i>Information and communication technologies</i>
IMF	-	<i>International Monetary Fund</i>
IPM	-	Integrated Pest Management
IPT	-	Institut Pendidikan Tinggi
JKKK	-	Jawatan Kuasa keselamatan Kampung
JPTNS	-	Jabatan Pertanian Negeri Sabah
KDNK	-	Keluaran Dalam Negara Kasar
KPIAT	-	Kementerian Pertanian dan Asas Tani
KPIM	-	Kementerian Pertanian dan Industri Makanan
MADA	-	Muda Agricultural Development Authority
MARDI	-	Malaysian Agricultural Research and Development Institute
MOA	-	Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani
MOSTI	-	Kementerian Sains, Teknologi and Inovasi
MoU	-	Memorandum Persefahaman
MyGAP	-	<i>Malaysia Good Agricultural Practice</i>
NEP	-	<i>New Economic Policy</i>
NFC	-	National Feedlot Centre
NGO	-	Non-governmental Organization
NKEA	-	<i>National Key Economic Area</i>
PhD	-	<i>Doctor of Philosophy</i>

PKS	-	Perusahaan Kecil dan Sederhana
PNK	-	Pendapatan Negara Kasar
PPK	-	Pertubuhan Peladang Kawasan
PSA	-	Pengetahuan, Sikap dan Amalan
R & D	-	Penyelidikan & Pembangunan
RMK-10	-	Rancangan Malaysia Kesepuluh
RMK-8	-	Rancangan Malaysia Kelapan
RMK-9	-	Rancangan Malaysia Kesembilan
RMP	-	Racun Makhluk Perosak
SALM	-	Skim Amalan Ladang Baik Malaysia
SOP	-	<i>Standard Operating Procedure</i>
SPTP	-	Sistem Pengembangan Teknologi Pertanian
SPUP	-	Seksyen Pembangunan Usahawan Pertanian
SSL	-	<i>Self-Sufficiency Level</i>
TKPM	-	Taman Kekal Pengeluaran Makanan
UIAT	-	Pembangunan Usahawan Industri Asas Tani
WTO	-	<i>World Trade Organization</i>
ZIA	-	Pembangunan Zon Industri Akuakultur

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SIMBOL DAN UNIT

$^{\circ}\text{C}$	-	<i>Darjah celcius</i>
χ^2	-	Khi Kuasa Dua
\leq	-	Kurang atau sama dengan
N	-	Kekerapan
$<$	-	Kurang daripada
$>$	-	Lebih daripada
H₀	-	Hipotesis nul
%	-	Peratus
p	-	Nilai- p (Signifikan)
RM	-	Ringgit Malaysia
USD	-	Dolar Amerika
Df	-	<i>Degree of freedom</i>
mt	-	metrik tan
ha	-	hektar

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RUMUS

		Halaman
Rumus 3.1	$\text{Log} (P / 1 - p) = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k$	79
Rumus 3.2	$X_2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$	81

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI LAMPIRAN

	Halaman
Lampiran 1: Borang Soal Selidik Sebelum Menyertai TKPM	158
Lampiran 2: Borang Soal Selidik Semasa Menyertai TKPM	166
Lampiran 3: Surat Kebenaran menjalankan Kajian di TKPM Tawau	175
Lampiran 4: Surat Permohonan Bagi Kajian Rintis	176
Lampiran 5: Jadual Pengembalian Borang Kaji Selidik Bagi Kajian Rintis	177

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Bab ini mengupas dan memberi gambaran umum tentang latar belakang pertanian Malaysia pada masa kini, merangkumi dasar-dasar serta rancangan yang telah dirangka oleh kerajaan. Ia merangkumi pernyataan masalah dan kepentingan kajian, objektif kajian, soalan-soalan kajian, kerangka konseptual kajian dan definisi-definisi dengan istilah juga diperincikan.

1.1.1 Sektor Pertanian di Malaysia

Sektor pertanian di Malaysia merupakan sektor yang terpenting seperti juga di negara-negara membangun yang lain, walaupun wujud tanggapan bahawa ia telah mengalami kemuncupan sekaligus dianggap ketinggalan zaman. Ironinya ia telah menyumbang kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) negara yang lebih tinggi sejak mengalami transformasi Dasar Pertanian Negara 1984.

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Kejadian krisis ekonomi 1997 telah membuat nilai ringgit merosot dan pengeluaran makanan untuk keperluan dalam negara berkurangan. Justeru Dasar Pertanian Negara Kedua (DPN2) telah dikaji semula, dan Dasar Pertanian Negara Ketiga (DPN3) diperkenalkan untuk mencukupi aspek-aspek yang selama ini terabai dalam sektor pertanian negara. Aspek tersebut antaranya adalah peningkatan pengeluaran makanan, penerokaan punca pertumbuhan baru dalam sektor pertanian, pertautan dengan sektor lain, dan peningkatan daya saing sektor pertanian negara (Amriah *et al.*, 2007).

Selaras dengan usaha itu, pada tahun 2003 Perdana Menteri pada masa itu, Abdullah Badawi juga memperkenalkan motto dalam elemen pertanian baru kepada para petani, iaitu "Pertanian adalah Perniagaan". Pertanian era baru tersebut bercirikan moden dan komersial, berteknologi tinggi, penggunaan bioteknologi dan teknologi maklumat serta melahirkan usahawan dan produk berkualiti untuk pasaran eksport. Menurut Zulqarnain *et al.* (2020), penerapan teknologi pertanian adalah penting dan masih memerlukan peningkatan yang relevan untuk pengeluaran makanan dalam sektor pertanian.

Rangka Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK-9) kerajaan menggariskan sektor pertanian sebagai salah satu jentera pertumbuhan negara yang ketiga. Sistem pertanian yang melibatkan pertanian berskala komersial dirangka sebagai pemangkin melebarkan sayap industri pertanian dengan melibatkan penggunaan teknologi baharu, moden serta penglibatan tenaga mahir dan usahawan tani. Sehubungan dengan itu, Kementerian Pertanian dan Asas Tani (KPIAT) melalui Plan Tindakan BOT (*Balance of Trade*) telah menetapkan sasaran supaya mencapai lebih dalamimbangan perdagangan dalamimbangan perdagangan makanan menjelang tahun 2010.

Tumpuan DPN difokuskan kepada dua pendekatan utama iaitu pendekatan perhutanan tani (*agroforest approach*) dan pendekatan berasaskan produk (*product-based approach*). Bagi memastikan bidang pertanian terus diperkasakan dalam arus modenisasi, peranan dan advokasi pihak berkepentingan seperti Pejabat Pertanian, MARA, AgroBank, Badan Bukan Kerajaan (NGO), orang awam dan petani adalah